

Nadram nerazsodni množici trde esposti, da je Ido le za inteligente lahek, a ne tudi za dr. prostega človeka. Resnica pa je da je Ido tudi za neizobražena zelo lahek kar se pa tiče njegovega besedišča, je pa umevno, da se Ido, ki hoče izraziti vse dobro in jasno, ne more ozirati na duševne revčke.

Za „Klub priseljenih učiteljev“.

Priseljeni učitelji imamo svoje posebne prilike in posebne boje Poleg borbe za službeno mesto, nam tleni življenje in manjša energije nerazumevanje našega položaja v lastnih vrstah. In zrečeno je upanje, da bo to nerazumevanje — ali recimo celo odpor — tekom časa izginilo; kajti ta odpor ni posledica nezaupanja in nevere v naše moči in zmoglosti, ni posledica srčne nekulture ampak je produkt kruhoborstva, ki je zopet logična posledica dejstva, da postajajo službena mesta redkejša, učiteljski kader pa močnejši. Ne da bi se ozirali na razne krivične in smešne trditve in očitania na račun učiteljev iz nedrešenih krajev, je vendar ena morala, ki drži: »Privoščim vsakemu, da si pomaga kot ve in zna ali ne na moji račun.« Ta svetl egoizem se ne bo nikoli izubil, ampak bo rasel čim več bo kompetentov in čim manj bo službenih mest.

To so neprilike, ki jih srečava priseljenec v lastnih vrstah. Bolé pač, a niso najhujše! Hujše neprilike srečava na križevi poti, ko išče službenega mesta. Ideali, ki so mu dali moči da je vztrajal med sovražniki, se izpreminjajo v razočaranja. In ko sedj »na gorkem« (ta cvetka mi z mojega vrta) kot honorarni nastavljenec, čaka na modelitev državljanstva, ki ga končno prejme po posredovanju katkega »biroja« (menda 600 Din) se preklija za stalnost se razburja, ker je baie v zraku, da se mu ne bodo štela leta službovanja v inozemstvu — in pridno leni kolekte na prošnje.

Vse to in še kaj hujšega ne bo prihranjeno onim, ki pridejo za nami. Še

ki preko 2—3000 besed ne spravijo pod kapo!

Jezikovno »zobraženi« eg. tovariši pa že po zadnjih podanih primerih lahko sodijo, kateri jezik da je »une langue plus claire« ali Espo ali Ido.

J. Kovačič.

dolga vrsta jih je, ki žive in vztrajajo med sovražniki zaradi liubezni do svojega rodu in — ker so mnenja, da jim je hrbet zavarovan. Naj nas lastne izkušnje izučje, da je vsak svoje sreče kovač in da smo dolžni ukladiti not tistim ki so naši kulturni dediči.

Ustanovimo si v okvirju organizacije »Klub priseljenih učiteljev«, ki imei skrb varovati lastne koristi, ublaževati pot bodočim priseljenecem in imeti v evidenci delo vseh, ki žive izven naših državnih me. To slednje je posebno potrebno, ker se ravno našlabši v naših vrstah naizglasneje trkajo na svoja prsa. češ. »ni je večje žrtve od mene« — in dobe dobra službena mesta na račun poštenjakov, ki menijo, da je bilo njihovo nožrtvovanje dolžnost in ne zaslug. Še manj pa preračunjena reklama. Za Efiante bi ne smelo biti mesta med nami!

Nečesa bi pa ta klub ne smel: sprejemati v svoji načrt naloge, ki bi privedle do diferenciacije z ostalim delom učiteljstva; nasprotno: iskati bo moral poti da se avlanirajo še tista nasprotstva ki so že tu. Mislim, da bi bila najlepša prilika za pogovor o tem o priliki »kuvščine« v Celju. Pozivam tovariše priseljenca, ki se skupščine udeležje, da mi sporoče svoje mnenje.

Sporožil sem to misel jaz, ker se mi ne more očitati da govorim »pro domo«. Rojen in pristojen v krajih odrešene domovine imam hvala bogu tudi svojo stalnost ki ni nič manjša od stalnosti drugih sodržavljanov: stalno nestalna!

Josio Ribčič, Rakek.

Splošne vesti.

— **Društveni blagajniki. Če hočete, da bo Vaše društvo zastopano na delegaciji ter da bodo imeli delegati pravico soodločevanja, poravnajte tekem junija polletno članarino. — Tozadevni sklep ožjega sosveta, ki je v skladu s pravili, bomo dosledno izvajali.**

— **Letno poročilo** so dosti predložila sledeča okrajna učiteljska društva: brežiško-seyniško kamniško, kozjansko, laško, svetolenartsko, ljubljanska okolica, mariborsko, mariborska okolica, ormoško, ptujsko, savinjsko-vransko in slovenjegraško. Manika še poročilo 20 društev. Prosimo podvizejte se!

UJU — **poverjenštvo Ljubljana.**

— **Izplačevanje uradniških razlik.** »Jutro« poroča: Predsedstvo Glavnega Činovniškega Saveza objavlja informacije o načinu, kako se bo v smislu načrta finančnega ministra, ki ga je odo-

bril ministrski svet, izplačevala razlika uradniških plač za dobo od 1. oktobra 1923, do 1. maja 1924. Po tej informaciji se bo postopalo na sledeči način: Činovnikom se priznava pravo na razliko, ki se dobi, ako se od vsote osnovne in položajne plače po novem zakonu za navedenih 7 mesecev odbije vsota plače po starem zakonu in sprejetih predumov v prvih 4 mesecih 1924. Zvaničniki in služitelji pa dobiijo razliko med vsoto osnovne in položajne plače ter zakonite stannarine in vsoto starih plač ter sprejetih predumov v dobi od 1. oktobra 1923 do 1. maja 1924. To rešenje velja za vse državne nastavljenca, ki so bili v službi dne 1. septembra 1923 in prevedeni po novem zakonu. Ker pa je proračunski kredit v znesku 10 milijonov dinarjev za izplačilo teh razlik nezadosten, je določeno, da se razlike predvsem izplačajo državnim uslužbencem ki so bili v volnih letih 1914, in 1915, v južni Srbiji v službi ter so zaradi posebnih žrtev za splošno narodno stvar zaslužili to priznanje.

obvezna za deklje pa tudi na raznih šolah, tako da se lahko vezba deca smotreno v telovadbi. Vrh teza telovadi mnogo otrok tudi v raznih telovadnih društvih.

k) Izletj V zimskem času so se prireiali večinom le poučni izletj v najbližjo okolico, ker zimska doba ne dopušča dolgih skupin izletov. V poletnem času pa so bili skupni izletj tudi v razne oddaljene kraje po Sloveniji in izven Slovenije.

l) Zabave, koncerti in predavanja so se vršila na mnogih šolah.

m) Sodelovanje pri zabavah drugih društev. Podmladkarij so sodelovali tudi pri raznih prireditvah drugih društev.

n) Medsebojno donisovanje. Nekateri učenci so pošiljali pisma svojim tovarišem v Sloveniji i državi.

o) Posebno so delovale naslednje šole v tej-le smeri:

1. **Brežice**, deška meščanska šola: Naloge, ki jih je nalezal šolski odbor razrednimi odborom in so jih le-ti z dovoljno vnemo izvrševali so bile gojitev sočutja in družabnosti, vzdrževanje reda navaianie k dobrotvornemu udelstvovanju napram součencem in drugim, k liubezni do domovine, k negovanju zdravja (vzdrževanje snage, telovadne

nie ter nastavljenem najnižih činov, služiteljem, zvaničnikom in dalje zaporedoma na kategorijah in skupinah, tako da dobe razlike najprej nastavljenca z najmanjšo plačo v vseli kategorijah — Glavni Činovniški Savez sporoča nadalje da se bo izplačilo izvršilo. Čim bodo v ministrstvu financ izdelana detailna navodila in izdane odredbe izplačilnim blagajnam.

— **O kmetijstvu Slovenije** izda kmetijski list »Poljeprivrednj Glasnik« v Novem Sadu okoli 10. imjia t. l. slavnostno, izredno bogato opremljeno številko, katero dobe redni naročniki »P. G.« brezplačno drugi pa do 20 Din pri uredništvu navedenega glasnika. Pri tem je sodelovalo 24 slovenskih kmetijskih strokovniakov z večimi in manjšimi prispevki o vseh panogah našega kmetijstva. Poleg prvovrstnih strokovnih razprav je v obsežne 60 strani obsegočem svečanem zvezku o kmetijstvu Slovenije kakih 40 podob, a naslovno stran krasi umetniško delo našega akademškega slikarja Rudolfa Marčiča, predstavljajoč »Bled v mesečini«. Vsem zanimancem in prijateljem našega kmetijskega gospodarstva namo priporočamo takoišni nabavo tega važnega strokovnega dela. Kakor izvemo, so naročila sprejmemo samo še do 10. t. m.

A. Žmavc.

— **Od 10 spomladanskih učnih tečajev** na srednji vinarski in sadiarski šoli v Mariboru se jih je vršilo 9, eden pa se ni mogel vršiti radi nepričeli udeležbe. Pa tudi ostali tečajj so bili le deloma prav dobro obiskani. Naj mi kmetovalci ne zamerijo ako jim očitam veliko neodpušno brezobzirnost. Za petdnevni kletarski tečajj so se dajale celo lepe denarne podpore, katerih se pa ni moglo uporabiti ker so je bili od 23 obiskovalcev samo trije potrebni. In srednji kot manjši kmetje odnosno njih sinovi so je danes v splošnem potrebni — kakor tudi stvarnega strokovnega pouka. Ne tarnajte, če si nočete pomagati, ko se Vam tako ugodna prilika nudi! To mora biti drugače!

A. Žmavc.

— **Tiskarski škrat** nam je v zadnji številki v naslovnem članku skvaril smisel v 3. odstavku drugega stolca ki naj se glasi pravilno: Na trilem temelju teh praznih političnih geset in kvarnih načel naj eradmo svoje stanovske in druge nepolitične organizacije! V tem kaosur turje miselnosti ni ene svetle, močne ideje, ni ene misli ki bi nam kazala pot v bodočnost...

— **Državni grb** je ravnokar izšel v založb Učiteljskega doma v Mariboru. Izdelan je točno po pravilih heraldike, tiskan na močen karton v velikosti 50 x 60. Grb je pregledan po strokovniških in odgovarjaj vsem zahtevam. Delo je tako lepo uspeo, da bode naravnost okras šolam in uradom. Grbu je priderano na posebnem listu pojasnilo o nastanku in pomenu Dobiva so na vseh večjih knjižarnah in pri založništvu ter stane samo 20 Din. Naročite in okrasite ž njim naše šole!

— **Risarski tečaj** za strokovno izobrazbo učiteljev na obrtno-nadaljevalnih šolah se vrši na tehnični srednji šoli v Ljubliani od 1. avgusta do 31. oktobra 1926. Prošnje je vložiti do 30. junija

1926. Natančen razpis glej v »Uradnem listu« št. 51 z dne 1. junija t. l.

— **V St. Jurju ob lužni železnici** je umrla gospa Pepika Sivka soproga ulednega tov. Antona Sivka, bivšega predsednika Celjskega učiteljskega društva. Naše sožalje!

— **Slovinci!** Več let nas nadleguje najtežja ekonomska kriza. Težke posledice vojne še zdavnai niso izbrisane. Tisoč najboljših sinov našega naroda stojijo na cesti in ne morejo najti dela, da prehranijo sebe in svojo družino. Medtem pa drugi brezvestno razmetavajo denar za luksuz in zabavo in za zamenjavo za vino, liker in druge alkoholne tekočine. Pri tem hlifijo liubežen do domovine, do Boga, do svoje družine, do ljudi. Skozj grla »redo milijarde a pri tem se ne usmilijo sirote niži s pogledom. Kam nas to vodi? Alkohol nam uničuje zdravje in moč! Alkohol razdira temelje družine, slabi moralno in poštenje, pospešuje zločine in korupcijo. Otresimo se alkohola! Proslavimo lepo čednost, treznost in pospešimo samovzgojo nas mladih k abstineni: alkohola in tobaka. Pridružite se pokretu proti demonu — alkoholu! Živela popolna in trdna abstinenca! Živel naš antialkoholni dan! — Ljubljana, dne 5. maja 1926. — **Slovenska trezna mladina** — Dr. Mikič.

— **Ekskurzija Feri. Saveza Učitj v Češkoslovaško** 1. Dnevni načrt: 7. julija Plzen, 8. Hradec Králové, 9. Okoli Hradce Králové, 10. Blansko, 11. Brno, 12. Lazne Luhačovice, 13. Zlin, 14. Moravska Ostrava, 15. Vitkovice, 16. Liptovský-Sv Mikuláš, 17., 18. event. 19. Tura na velegorie Tatro, 20. Bratislava, 21. Praha event. do Donavi. Stroški za to pot (7.—21. julija za 600 Kč), 2. Sestanek 2. julija v Ljubliani ob 14. uri hotel Miklič — nasproti glavnega kolodvora. Svidenie v Pragi (za one ki ne potujejo z nami) 4. julija kavarna-hotel »Zlata husa« na Vaclavskem namesti! (Spoznanie jugoslovenski znak) Do svidenia! Informacije od 1. julija: Ljubljana, Resljeva cesta 25/I. — **Mrovlie.** — **Opomba uredništva:** Ta izlet ni v nikakvi zvezi z ekskurzijo, ki se vrši pod UJU.

— **Ljubljanska trezna mladina** je priredila 5. junija 1926 v Akademskem kolegiju »Čaianko s plesom«. Leno je bilo videti pestro množico trezne mladine od malih učenk nižjih razredov raznih šol tia do resnih obrazov akademikov. Med njimi pa neumorni delavec in propagator treznosti dr. F. Mikič, ki je otvoril čajanko s pozdravom in z vznešenimi besedami. Pozdravj je sledil vzpored, ki je obsegal več deklamacij pevskih in klavirskih točk. Po mali zakuski se je vršil ples. Tako je prav! S smotrenim, resnim delom, s poukom in primerno zabavo odvrčamo mladino od bogubnega alkohola. Od trezne mladine smemo pričakovati pravih delavcev na narodnem in socialnem polju. Trezen narod je narod bodočnosti. V nedeljo 13. junija t. l. pa bo priredilo društvo »Treznost« v Ljubliani v Kinu Matica »Akademijo« z bogatim programom.

— **Maturantie mariborskega učiteljsča iz l. 1880 in 1881.** Pozor! Običajen sestanek predvden letos za 3. in 4. julija v Ljutomeru. Stare sablje — pero za klobuk na hačji v Prlekijo. Predloge sprejemata tov Matija Šmid in Anton

ška šola (mizarstvo, knjigoveštvo): Ljubljana II, deška osnovna šola (pletarstvo i. dr.); Ljubljana III, deška osnovna šola (knjigoveštvo); Ljubljana IV, deška osn. šola; Ljubljana — Barje, osnovna šola, (mizarstvo); Maribor, II, deška osnovna šola (mizarstvo, kartonaža, knjigoveštvo); Maribor, IV, deška osnovna šola (kartonaža); Maribor, deška meščanska šola (mizarstvo itd.); Laitersberg-Krčevina, osnovna šola (knjigoveštvo); Studenci pri Mariboru, deška osnovna šola (kartonaža, knjigoveštvo).

d) Šolski vrtovi so na 60 šolah.

e) Šolske kuhinje ima 13 šol.

f) Šolske lekarne so na 36 šolah.

g) Razredni odbori. Posebni razredni odbori so većinom v vseh razredih razen v I. in 2. razredu.

h) Šolski odbori. Tudi posebne šolske odbore ima večina šol. Ti odbori so imeli 2—6, pa tudi mesečne seje, na katerih se je posvetovalo in sklepalo o raznih društvenih zadevah in prireditvah.

i) Zdravstveni nadzorniki. Svoje lastne zdravstvene nadzornike ima večje število razredov.

j) Telovadba. Obvezna telovadba je uvedena na vseh deških šolah, ne-

vaje, vezbe v dihanju vzdržnost v zauživanju alkoholnih pijač. — Prireditve: igra »Krojaček — jumaček« dne 28. marca 1925, razstava pisemenih in risarskih izdelkov dne 21. junija 1925, slavnostna akademija dne 27. junija 1925, so prav dobro uspele in prinesle poleg priznanja občinstva skupno 2254 Din čistega donosa, ki ga je odbor porabil za opremo delavnice (nabava dveh miz, klopi in orodja). — V svrhu poučnih predavanj iz poglavja narodnega zdravja dne 16. maja 1925 (dan treznosti) in dne 29. maja 1925 je šolski odbor naprosil okrajnega zdravniška ldr. Gerloviča, kj se je prošnji radevolie odzval in s svojimi poljudnimi izvajanj o »Učinkih alkohola na človeški organizem in o tuberkulozi« zbudil v mladini zanimanje za vprašanja, ki so tolikega pomena za razvoj naših plaštj našega naroda. Da so izvajanja v isti- ni zapustila globok vtis sledi še iz dejstva, da je število mladih junakov no predavanju dne 16. maja 1925 znatno naraslo. — Izlet, ki ga je priredil Podmladek na dan treznosti, je potekel prav zanimivo. Učenci so taborili na prostem in si krajšali čas z igro, netiem in narovarj. — Tudi manjši izletj dne 20. maja in 21. maja 1925 (I., II. in III. razred na Sleme, IV. razred na Kum) so se vršili

ob dobrem razpoloženju vseh udeležencev. — Dne 21. junija 1925 so posetili učenci razstavo, ki jo je priredil ljubljanski higieniski zavod v Brežicah, in se tako seznanili s sredstvi ki jih je treba uporabljati v obrambi proti tuberkulozi. Kvarne posledice brezbriznosti in nemarnosti v tem pogledu so predočevali izbrani filmi.

2. **Črnometj**, osnovna šola: Priredili so izlete v Gradac, na Sušak, Reko, v Bohinjso Bistrico, k Sv. Frančišku.

3. **Domžale**, osnovna šola: Tekmo za zdravje so deloma zelo usdešno končali. Udeležili so se pod nadzorstvom učiteljev poučnih in zabavnih izletov v prosto prirodo, prisostvovali so raznim zdravstvenim predavanjem ter gojili in propagirali protialkoholno gibanje z »Junaki«.

4. **Kamnik**, deška osnovna šola: Tekma za zdravje se je dobro obnesla. — Podmladek je daroval v začetku šolskega leta šolarski knjižnici 209 Din, za kateri znesek so se nakupile mladinske knjige. — Dne 20. junija in 21. junija 1925 je priredil Podmladek dve mladinski igri »Vražje« in »Škratje«, ki sta jako dobro izpadli. — Sodelovali so pri Sokolu in Čitalnici in priredili izlet v prirodo.

(Dalje prth.)